

ES ir Kanados išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas (IEPS)

Naujos galimybės
Lietuvos žmonėms

IEPS bus naudingas visos Lietuvos žmonėms

visų pirma dėl šių priežasčių:

Lietuvos eksportuotojams ir importuotojams nebereikės mokėti **muitų**.

Lietuvos įmonėms atveriamas Kanados **paslaugų** rinka.

Lietuvos įmonės galės dalyvauti daugiau Kanados **viešųjų pirkimų konkursų**.

Užtikrinama Lietuvos **mokslinių tyrimų ir kūrybinio potencialo** apsauga.

Lietuvos **specialistams** bus paprasčiau dirbti Kanadoje.

Skatinamos Lietuvos ir Kanados tarpusavio **investicijos**.

Mažosioms Lietuvos įmonėms sudaromos geresnės sąlygos daugiau eksportuoti į Kanadą.

Lietuvos ekonomika yra atvira prekybai.

Daugiau kaip 230 000 darbo vietų Lietuvoje
yra susijusios su ES eksportu į ne Europos šalis.

**Be to, Lietuvą ir Kanadą jau dabar sieja glaudūs
prekybos ir investicijų ryšiai.**

Dešimta

Kalbant apie prekybą prekėmis, Kanada
yra dešimta pagal dydį Lietuvos prekybos partnerė už ES ribų.

146 mln. EUR

Lietuvos prekybos prekėmis ir paslaugomis
su Kanada perteklius

173 mln. EUR

Lietuvos eksporto
į Kanadą vertė

27 mln. EUR

Lietuvos importo
iš Kanados vertė

Muitų, taikomų Lietuvos eksportuojamoms prekėms, panaikinimas

Lietuviškų prekių eksportas į Kanadą:
164 mln. EUR (2015 m.)

IEPS leis sutaupyti daug šiuo metu muitams išleidžiamų lėšų: bus panaikinti 99 proc. tarifų eilučių muitai, o 98 proc. šių muitų bus panaikinta iš karto Susitarimo įsigaliojimo dieną. Bus panaikinti beveik visų Lietuvos eksportuojamų prekių muitai, visų pirma šių prekių:

- **Naftos ir bituminių mineralų** (daugiausia lengvųjų alyvų ir preparatų)

Lietuvos eksportas į Kanadą: **103 mln. EUR** (2015 m.)

Kanados muitų tarifai – iki 5 proc.

- **Baldų**

Lietuvos eksportas į Kanadą: **20 mln. EUR** (2015 m.)

Kanados muitų tarifai – iki 8 proc.

- **Optikos ir medicinos prietaisų**

Lietuvos eksportas į Kanadą: **1,6 mln. EUR** (2015 m.)

Kanados muitų tarifai – iki 8,5 proc.

- **Mašinų ir elektros įrangos**

Lietuvos eksportas į Kanadą: **4,4 mln. EUR** (2015 m.)

Paprastai šioms prekėms Kanadoje taikomi maži muitų tarifai, tačiau kai kuriems produktams – net 9 proc.

Dėl IEPS ne tik smarkiai sumažės Lietuvos įmonių išlaidos muitams, bet ir dėl įtvirtintų **atitikties vertinimo sertifikatų pripažinimo** nuostatų nebeliks su pakartotiniais bandymais susijusių sąnaudų šiuose sektoriuose:

- mašinų
- elektros prekių
- elektroninės įrangos

Šiems sektoriams taip pat gali būti naudingos IEPS nuostatos dėl viešųjų pirkimų ir specialistų judumo (*žr. toliau*).

Kanados paslaugų rinkos atvėrimas Lietuvos įmonėms

Lietuviškų paslaugų eksportas į Kanadą:
9 mln. EUR (2015 m.)

Didžiąją Lietuvos paslaugų eksporto į Kanadą dalį sudaro **telekomunikacijų paslaugos**.

Kanados paslaugų importas į Lietuvą:
11 mln. EUR (2015 m.)

IEPS pagerins ir užtikrins Lietuvos bendrovių prieigą prie Kanados paslaugų rinkos.

Pavyzdžiui, specialistų paslaugų sektoriuje Kanada Lietuvos specialistams, norintiems verstis profesine veikla Kanadoje, nebetaikys

kai kurių su pilietybės ir gyvenamosios vietos reikalavimais susijusių apribojimų.

Apribojimų nebeliks:

- teisininkams
- apskaitininkams
- architektams
- inžinieriams

IEPS taip pat užtikrins teisinį tikrumą ES paslaugų eksportuotojams, nes Kanada išlaikys dabartinį atvirumo ES bendrovėms lygį, pvz., šiuose sektoriuose:

- finansinių paslaugų
- telekomunikacijų
- pašto ir kurjerių paslaugų

Didesnis Lietuvos įmonių dalyvavimas Kanados viešųjų pirkimų konkursuose

Remiantis IEPS, **ES bendrovės turės prieigą prie didesnės Kanados viešųjų pirkimų rinkos**.

Lietuvos bendrovės galės teikti pasiūlymus visų valdžios lygmenų – federalinio, provincijų ir savivaldybių – institucijų organizuojamuose prekių tiekimo ir paslaugų teikimo konkursuose.

Kanada taip pat sutiko apie savo federalinio ir provincijų lygmens konkursus skelbti vienoje viešųjų pirkimų svetainėje ir taip padidinti viešųjų pirkimų proceso skaidrumą.

IEPS įtvirtinti Kanados viešųjų pirkimų srities įsipareigojimai – **paties plačiausio užmojo iš visų Kanados kada nors priimtų**.

Lietuvos mokslinių tyrimų ir kūrybinio potencialo apsauga

Remiantis IEPS, Lietuvos inovacijoms, autorių teisėms ir prekių ženklams Kanadoje teikiama **apsauga, panaši** į teikiamą Europoje. Kanada savo autorių teisių apsaugos standartus suderins su tarptautiniais.

Tai svarbu, nes ji saugos, taip pat ir internete, ES kūrybos pramonės intelektinę nuosavybę (meno kūrinius, leidinius, muzikos įrašus ir programinę įrangą).

Paprastesnis Lietuvos specialistų darbas Kanadoje

Į IEPS įtrauktos nuostatos, dėl kurių Europos specialistams bus paprasčiau vykdyti darbą į Kanadą (o Kanados specialistams – į Europą), taip pat supaprastinamas jų kvalifikacijų pripažinimas. Tai labai naudinga bendrovėms, kurios:

- teikia tokias paslaugas kaip eksportuoti mašinų ar informacinių ir ryšių technologijų programinės įrangos garantinę priežiūrą;
- gamina sudėtingus produktus, kuriems būtinos tolesnės paslaugos, pvz., mašinų instaliavimo ar techninės priežiūros.

Šios nuostatos, kuriomis lengvinamas žmonių judumas, gali būti labai naudingos pirmiausia mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nes jos gali būti nepajėgios

vietoje įdarbinti tokias paslaugas tiesiogiai teikiančių nuolatinių darbuotojų.

IEPS paslaugų teikėjams užtikrinamas teisinis tikrumas ir labai **pagerinamos judumo galimybės**, nes:

- sudaromos sąlygos paprasčiau anapus Atlanto perkelti pagrindinį personalą;
- bendrovėms suteikiama galimybė siųsti savo darbuotojus teikti mašinų, programinės įrangos ir įrangos garantinės priežiūros paslaugų;
- sukuriama profesinių kvalifikacijų pripažinimo reguliuojamuosiuose sektoriuose (kaip antai, architektų ir apskaitininkų) sistema.

Lietuvos ir Kanados tarpusavio investicijų skatinimas

Kanados tiesioginės užsienio investicijos
Lietuvoje: **101 mln. EUR** (2015 m.)

Be kitų, Lietuvoje veikia šios Kanados
bendrovės:

- *Alimentation Couche Tard* (mažmeninė prekyba)
- *Homburg* (nekilnojamas turtas)
- *International Display Works* (gamyba)
- *Valeant Pharmaceuticals* (gamtos mokslai)

Lietuva su Kanada nėra sudariusi dvišalės
investicijų sutarties.

Todėl Lietuvos investuotojams Kanadoje ir
Kanados investuotojams Lietuvoje labai
svarbios IEPS investicijų apsaugos ir ginčų
sprendimo nuostatos.

Kai IEPS galutinai įsigalios, šios nuostatos
**Lietuvos ir Kanados investuotojams
suteiks daugiau nuspėjamumo,
skaidrumo ir saugumo** dėl jų investicijų
atitinkamai Kanadoje ir Lietuvoje.

Geresnės sąlygos mažosioms Lietuvos įmonėms daugiau eksportuoti į Kanadą

Daug mažųjų Lietuvos įmonių savo verslą orientuoja į eksportą ir tokios įmonės **sudaro 98 proc. visų Lietuvos eksportuotojų**. Šios įmonės galės visapusiškai pasinaudoti IEPS teikiama nauda.

Bus mažinamos kliūtys prekybai, naikinami muitų tarifai, paprastinamos muitinės procedūros ir derinami techniniai reikalavimai, todėl eksportuoti bus paprasčiau ir pigiau. Taigi, mažesnės įmonės galės:

- lengviau konkuruoti su didelėmis bendrovėmis,
- abiejose rinkose prekiauti tokiais pačiais ar tik šiek tiek pakeistais produktais,
- išplėsti dalyvavimo tiekimo grandinėse ir elektroninėje prekyboje mastą.

Mažosioms bendrovėms ypač naudingos tos IEPS nuostatos, kuriomis:

- atsižvelgiama į jų elektroninės prekybos poreikius;
- suteikiama geresnė prieiga prie informacijos apie viešųjų pirkimų konkursus;
- suteikiama galimybė naudotis investicinių teismų sistema.

IEPS investicinių teismų sistemos nuostatomis sudaromos sąlygos sparčiau nagrinėti ginčus ir sumažinti ginčo nagrinėjimą inicijuojančių mažesnių įmonių išlaidas.